श्रीरामचंद्रायेनमः॥रामायणहेविक्रामगोवा॥वाल्मिकिनेकेलाहुहावा॥ज्ञानकोटिसविस्त
रठेवा॥कथासीराचावेविला॥१॥तरीयाकथाक्षिराचेभोक्ते॥होतिभंगवेतदासलाप
ते॥जैसेपयपानकरितातिते॥अमरावतियेदेव॥२॥आतावैश्रपाचेमूळमंदिर॥विश्व
कर्मात्तनमनोहर॥इत्नाग्निवचळविर्सअपार॥तेथेवास्तव्यकरी॥३॥तेगृहआपुलेनीउ
चपणे॥मेरुतेह्मणेतसेठेगणे॥रात्रिपाह [illegible] गणे॥वरीजडलीदिसति॥४॥मगलंक
नाथतेअवेस्वेशी॥शारणासहितवळ [illegible] तेथुनिपाहतापृथ्वीवरी॥दृष्टीफाके
दिंगांतरी॥५॥रावणसुवेळात्तळपाहे॥ [illegible] दळआध्याइलेआहे॥तेदेखोनिनयनि
नसाहे॥मगबोलीलाशारणाप्रति॥६॥ [illegible] गाआल्याप्रधाना॥अमिसदिसतसेक
पीसेना॥मुख्यमुख्यतितुकेनयणा॥दारवविमासीया॥७॥पावकस्फुलिंगपाहावेडोळा॥
हितवरखानाहिनविमंउळा॥तैसेम्यारावणेलक्षावेकोरखा॥हासेकल्पचथा॥८॥उत्कंठ
घेनोनिजवळधरे॥कायदृष्टीतआपीजेतथिल्लरे॥तरीम्यालंकेच्येनृपवरे॥लत्ताम्हगेन्याहळावी॥९॥
सहजपाहातादृष्टीदेखे॥कवणाकवपाहेनोळखे॥नामाधिलेआपुलेनिमुखे॥सागशारणाआ
ळापति॥१०॥ऐसेरावणबोलिलियावरी॥शारणविनवीजोडलाकरी॥ह्मणेनृपलिजवधारी॥

कुळाचळातुल्यकपि ॥ ११ ॥ नगरेश्वरासारद्रपाहे ॥ जोसर्वांपुढेबेसलाआहे ॥ त्यासन्मुखसंग्रामि
राहे ॥ ऐसावीरविरव्या ॥ १२ ॥ परातेहष्टिनानिप्रतापे ॥ तोसेनानायककेलानराधिपे ॥ लंकाळसु
निपाहोतसेकोपे ॥ निळसेनामयाचे ॥ १३ ॥ दिसेयाचियरक्षणभागि ॥ लोहितव्रतिसर्वांगि ॥
उनाविळसंग्रामालागि ॥ बळेंडुलतअसे ॥ १४ ॥ लांगुळवहानेष्टथ्वीवरी ॥ नैसमसद्विपथरारी ॥
यासिराज्यसुग्रिवाउपरी ॥ अंगदनामयाचे ॥ १५ ॥ [illegible] शतकोटि ॥ इतुकेवानरयाचेपुष्टि ॥
लक्षलाउनियात्रिकुटी ॥ युध्दसमये वि[illegible]लकोसिकगिरीचाअतिबळी ॥ रायाउअ
नयाचेजेकाळी ॥ नभआछादलेमेघप[illegible]तुलेभगवाने ॥ १७ ॥ शतसहस्त्रकोटिसि
परिवारीतु ॥ आलाअसेसंग्रामरथितु ॥ वा[illegible]येविर्यवंतु ॥ कुमुंदुनामयाचें ॥ १८ ॥ पेलसेंदु
रवर्णयासन्निधदिसे ॥ तोविंध्याचळपर्व[illegible]जैसा ॥ बुध्दिशत्रुसमुदायातेत्रासे ॥ अंतकुजेसा ॥ १९ ॥
शरभुऐसेनामतयाचिपरपति ॥ गरुजऐसियाचिगति ॥ महाथोरकपियासरीसेअसति ॥
त्रिदशकोटि ॥ २० ॥ लांगुळचक्रआसनावरी ॥ पेलबेसलादिसेहरी ॥ हाजेधवानुभुकाडकरी ॥ तेनेनादस्वर्गखचे ॥ २१ ॥
शरभुनामबळेआगळा ॥ लंकाजिंतावयाउतावेळा ॥ सहस्त्रनौअर्धदळा ॥ घेउनिआलाअसे ॥ २२ ॥
संग्रामिभलोउविर्यवंतु ॥ दिसेजेसाताम्राचापर्वतु ॥ साठिसहस्त्रपरीवारीतु ॥ पेलविनतनामा ॥ २३ ॥

Joint Project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

२५

नकुटिजससनिमहापान्हाव्ही। भुमिवरीलोळेभांगतोमावळी। तोऋतुनामाअगाधबळी॥
सहस्रकोटिसिभाला॥२४॥ प्रमाथिनामापाहाजीरत्नाननां। यासरिसीससत्रानसहस्रसेना॥
हाहोभुभुःकारेपडिसादविगगना॥ जेसाप्रळयमेघ॥२५॥ तायापाहेगवयनामावान्नरु। स्तुध्रजेसाहेम
गीरी॥ वनु। यान्चेउजानिउश्रश्रवावाऊ। सविनारथिकापा॥२६॥ यासरीसेवानरजाले। जेसेकुळाचळ
चलळे॥ संख्याकरीतागणपेजाळेससर…॥२७॥ पैलपाहातसेगगनाउजु। क्रोधमुखीनां
मयाच्येगजु। तुलीतसेदक्षिणभुजु। ज्ञात…ला॥२८॥ तुंद्रबसेनर्मदातिरी। जांबुवंनाचाबं
धुजवधरी॥ याचिरोमरुळेपृथ्विवरी। धुम्र…नाम जाणारया॥२९॥ चत्वारदशकोटिसिभाला॥ अंत
रामपुष्पीसीनाहिल्ला। तयाच्येरक्षणेसन…ला। तोकपिवापितामहो॥३०॥ याएसेकवणा
च्येशरीर। वनुष्पदामध्येनाहिथोर। योजणयेकउन्नसेशरीर। त्येरणापासोनिनृपति॥३१॥ मुख्यक
पित्नारणसोंगे। त्याहाव्हीनाशवपाउरेगे। जेसेमहाबळीयेवेसलेजागे। तष्फराबसंतोषे॥३२॥
श्रीमंतसज्जनाचिरेखोनिसुखे। दुर्जनाच्येहृदयफुटेतेनेदुःखे। जावनावाढेतयासारिखे। ज्ञारना
सीसांगता॥३३॥ रावणाह्मणेगाशारणा। तुमहासुरवेनक्सिशाहाना। अमिसवर्णिसीकपिगणा। सज
देखताकेसा॥३४॥ तांरंगनाचेफाकल्लेतेज। सुर्यपुढेसागेतानवढेल्लाज। पृथ्वीवरीपडल्लेरज। तेगीरी

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

तुल्यकरीसी॥११॥रायाच्याअभिप्रावोजानोनी॥ह्मारणाविचारीआपुलेमनि॥आतानसंगोकपीवा
हिनि॥पाचाविरानिदास्वउ॥१२॥अमियउव्ळाचेमेळावे॥स्वंगेस्वादिसरीकैसेनिपावे॥आताकपीकन्क
आसोद्यावे॥काकुस्छानिदास्ववि॥१३॥रायाचाअभिप्रावोजानोनी॥१४॥ह्मारपाह्मणेरायासुरव्यरीपु
तोपैलपाहेव्भयोध्यानृपु॥स्कंदररपणेकंदर्पु॥जिंतिलाहेयेने॥१५॥निरोपमवगात्रवेल्हाळ॥राजीव
चक्षुतनुतनमाळनिव्ळ॥कर्निकुंउव्लेमुगुंडीस[illegible]रत्नाचिकीरव्ळफाकतसे॥१६॥अजानबाहु
चापशरमैंडित॥कास्पातलीअंबरपित[illegible]अगाधअद्भुत॥यातुल्यकाळुनाही॥१७॥य
हनक्षेत्रामध्येसोम॥तैसाकपिपुंगवानअ[illegible]यायासीकदिनासंग्राम॥जयातेनपविजेला॥१८॥
रामासनिधन्रपवरा॥दक्षणेबेसलाहुसरा॥[illegible]मनजाणमहाधिरा॥संग्राममुमिवागर्ई॥१९॥
बापाअसतिजयाचेहस्ती॥साचाअग्नि[illegible]वानिपति॥उदयाचळीशशिसुर्यबुउति॥तै
सोमित्रासीपराजयो॥२०॥वैरेहिवराच्यानामभुजु॥तेथैपैलपाहेनाकपीराजु॥वक्रभवलोकि
लंकेउज्जु॥सुग्रिवनामयाचे॥२१॥दाशरथिच्याकार्याकारणे॥अष्टदिशाचेकपीआनिलेयेने॥अं
बरीथोडितारांगणे॥इतुकेहरीजुसति॥२२॥कुमरवधीलाजाळीलीलंका॥तोपैलहनुमंतनगर
नायका॥आवेषजेसाप्रळयपावका॥तैसाचियुध्दियासी॥२३॥तुष्ठराजमहाबळीवंत॥बहुतकाकी

" Joint Project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

अगाधवीर्यवंत॥नोपाहाजीनरायाजाबुवैत॥राघवापुढेबैसला॥४७॥राक्षसवधिउकंगितप्राण॥जो
प्रभुपाहेबिभीषन॥ऐसेशारणसागतारावण॥दुखवलाजीवी॥४८॥याहाळीनाधार्मिकाचिसंपत्ति॥
शास्त्रियादुर्जेनासिजसंतोषचित्ति॥किदेखोनिपंडीतचिविमति॥मुर्खहृदइरैपोळे॥४९॥मगरावणा
पाकोपाचढला॥जैसावान्हस्पृशरावणवानादला॥खड्गउचलोनिहाणतोजाला॥शाइनानेतेका
ळी॥५०॥नवज्ञारणह्मणेगालकनाथा॥निजापराधिआह्मीसर्वथा॥राजद्रोहीनहोवेथा॥पाव
उनकोव्हामुते॥५१॥स्वामिकाजीविमुख न॥ तयावरी प्रभुनेउचलावाहस्तु॥ऐसेबोलनेऐकोनीनि
वांतु॥राक्षेसेंस्राहिला॥५२॥जैसेपरीने॥ ॥तेपुढरपीस्वस्यानिवोसदे॥तैसेरावणा
अंगिंचेत्वरे॥क्रोधाचेमहुडे॥५३॥पुनरपित्र॥ ॥गरायाआह्मापाठविलेशीपुबव्हनुळावया॥
तरीचयाअर्थेतुझीयाकार्या॥दुतत्वेसिद्धि॥ ॥जेहादेखीलेआपुलेडोळा॥तेतुजसागित
लेप्रभुपाळा॥रत्नातबोल्लोनीउणाआगळा॥तरीळीपोनिशीर्षदेतेंगे॥५४॥अनृततेंचिपरमपा
तक॥कदाकाळीनबोलतिधार्मिक॥असत्यवाचासउसत्क॥पुर्वजबुडति॥५५॥सर्वथास
यैजयनृपति॥ऐसिविश्वतोमुखीवंदति॥आह्मीसत्यसागतानृपति॥प्रतिअसंतोषिजे॥५६॥
ऐसेबोलोनियाधिठवचणे॥तारपाराहिलाअधोवदणे॥मगमहोदरासीदशानने॥बोलेआ

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

५

नेंभिले ॥७५॥ विचारीनामहोदरा । जोबुध्दिवंतदेवगुरुदुसरा । सुवेळाद्रीसिपाठउनिसविस्त
रा । वृत्तांतासिआनिला ॥७६॥ महोदरह्मणेदशमुखकमळा । सुवेळाद्रीसिपाठवावेशार्दु
ळा । हानानामत्तेबुध्दिआगळा । परवार्तांचिन्हजाणे ॥७७॥ मगशार्दुळबोलावीला आदरे
नवराजापुनिपातिलायेदे । रायेसर्वअवलंकारसिरे । देउनिसंतोषविला ॥७८॥ नगरनायह्म
णेगाशार्दुळा । तुह्मीजावेनिसुवेळाचळा । गणनाकरावीकपीकुळा । आनिकोणकवनासे
पुत्र ॥७९॥ ऐसेबोलीलेलंकापुरपति । नवशार्दुळानिघेसिघ्रगति । जेसिधावेमनोवृत्ति । तेसा
परसेनेमध्येआला ॥८०॥ हरीजुसत्तिपाहात नाना विषपालक्षीलाअवचिता । वानरह्मण
तिरेमारता । चावपादुतआला ॥८१॥ लिं पणा येचेचारपुरोहीत । आनिसुग्रिवाचेव्दारदश
दुत । धरीतेजाल्लेअकस्मात । षोडशशार्दुळाते ॥८२॥ येकवीयागजावरी । चपेटेहाणतिसोवा
केशरी । जेसेरामदासीपानिप्रहरी । शार्दुळातेनाडीतेजाले ॥८३॥ रावणाचाहरामाजवळी । घेउ
निआलेजतुबळी । नरेंद्रपाहेनेत्रकमळी । मगसोडारेह्मणतिले ॥८४॥ सोडिलीयावरीनोम
नोवेगे । निघालानपाहातमागे । मुखकोमायिलेउद्वेगे । ऐसानायासिभेटला ॥८५॥ पुढेप्रभु
ह्मणेश्रमलासिपैगा । दृष्णालकांआल्लेतुसीयाआंगा । शार्दुळह्मणयेकराहिलाउगा । मगबोलताजाला ॥८६॥

48

रायाभीममहाकपीसेना। तेथेप्रवेशनाहीपवना। त्यामध्येनिघ्रनामासीयाल्गोचना। अधव
जाल्ले। ७०। पर्वतपेठल्गीयापावकधउाधी। माजीपनगआद्दरेघाल्गीउडी। जैसामीकपीसे
नेच्यासाङ्कुडी। पउल्गेकांचनपुरपति। ७१। बिभीषणाचापुरोहीति। मजहींउताधशीलेनृप
ति। धन्यधन्यसारामाचिउदार्यकिर्ति। नल्काळसोडविल्ले। ७२। रायाऐसेमजमौर्नसीबोठे।
जेजापाकिघाविकाकुरवासी। पुढेजन[illegible]रवीवासी। तवंसुखेराज्यकरावे। ७३। शाधुव
बोलेदिनवदणे। नवहास्पकेलदशाननें। [illegible]लीअसंरव्यानगोधने। व्याघ्रजीतितीहे
मिथ्या। ७४। जशीमिव्हिल्लीयाबहुसमर्दी[illegible]कायेकोठेनयाचियेथडका। अक्रेआछा
रिल्लेअकी। निशाकेसेनिहोईल्ल। ७५। ब[illegible]सिंहापल्वगमा। श्रृंगाळ्वांसिंदेसीसि
हाचिउपमा। नरीकवपकवपाच्यासुत[illegible]गजाताशार्दुल्ला। ७६। नवशार्दुळ्हलपोजी
नृपति। अमिसकपिकोपाञ्जाणकीति। परीकाहीयेकजीतुल्लप्रति। थोरथोरसागेपा। ७७।
रायासुग्रिवाजोवान्नरेश्वरु। तोजापानरनिचाकुमरु। शक्रासजुनाळीसोहदरु। तयाचा
पुत्रअंगद। ७८। मारुतनंदनहनुमंतु। रवकदाचाजाबुवंतु। सेनापतिनिळनोजीस्कृतु। वेश्वा
नराचा। ७९। जेनेसेतुबाधलाविशाळ। तोहस्तनिधीरायानळ। होयेविश्वकर्मीयाचाबाळ।

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(5)

हेमकुंडवरूपाचा॥ ॥मैंदद्विदमहाविर्यवंत॥तोचेविश्वदेवाचेसुत॥जोतिमुखदुसराश्वेत॥हे
आदित्याचेपुत्र॥ ॥गवयेशरभगंधमादनु॥गजगवाक्षहेसबळसमाण॥नृपतियथार्थजाण॥
नंदनसावैवस्वताचे॥ ॥रुमुखदुर्मुखवेगदर्शी॥हेकाळाचेतिघेपुत्रपरीयेसी॥शार्दुळसाग
तामानसी॥जाणपाबहुविकळा॥ ॥उघडतीयास्तनाचिमादुस॥मोलमोवनिकरीतिओळस॥
तेथेगर्भाधाचेमानस॥कायेसंतुष्टहोइल॥ ॥अमृततुल्यगंधर्वगायण॥तेथेनईगेश्रोत्रां
धाचेमन॥खरासीप्राप्तजालेचंदन॥परीसुगधीअज्ञान॥ ॥राजाअसंतुष्टजाणो
नी॥शार्दुळविचारीआपुलामनी॥आ॥जांगि॥रावीमोनि॥कपीकुळार्थनसंगो॥ ॥प्र
भुचेमानसीऊचेबरवे॥तेचिभ्रमसप्रतिपादावे॥विपरीतबोलनाखभावे॥क्लेशप्राप्तहोति॥ ॥
राहोमुखीहुनिच्यादिनेपडे॥करव्याधीवल्हा॥उष्णनाशडे॥तैवरायाचेहदईचामोडे॥विपरी
तसंकल्पु॥ ॥ऐसेविचारोनिशार्दुळे॥शब्दमोदुसेसघातले॥नवराक्षेसनाथेपुपाळे॥अ
मंगळआइभिळे॥ ॥सत्वशोधावयासितेचे॥करविलेकुंत्रिमसिररामाचे॥ऐसेजाणापुढील
कथेचे॥अनुसंधानअसे॥ ॥इतिश्रीरामायणेऋषिनिर्मित॥युध्यकांडकथामृत॥पुढेपरीसावेसा
वचित॥दासमुकुंदह्मणे॥ ॥श्रीरामचंद्रार्पणमस्तु॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

Rajwade Sanshodhan Mandal Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com